

ПРЕВЕНЦИЈА У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

PROBLEMS OF PUBLIC HEALTH
AND HEALTH CARE SYSTEM
Book II

PREVENTION IN THE FUNCTION
OF HEALTH PROMOTION
IN REPUBLIC OF SERBIA

Editor
Academician
LJUBIŠA RAKIĆ

BELGRADE 2019

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

ПРОБЛЕМИ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА
И СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
Књига II

ПРЕВЕНЦИЈА У ФУНКЦИЈИ
ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Уредник
академик
ЉУБИША РАКИЋ

БЕОГРАД 2019

Издаје
Српска академија наука и уметности
Кнеза Михаила 35, Београд

Технички уредник
Никола Стевановић

Лектор и коректор
Невена Ђурђевић

Тираж
400 примерака

Штампа
ЈП Службени гласник, Београд

САДРЖАЈ

CONTENTS

Љубисав Ракић, <i>Превенција у функцији заштитне здравља у Републици Србији</i>	7
Ljubisav Rakić, <i>Disease prevention in the function of health promotion</i>	14
Татјана Пекмезовић, Дарија Кисић Тепавчевић, <i>Концепт превенције: од науке до имплементације</i>	15
Tatjana Pekmezović, Darija Kisić Tepavčević, <i>Concept of prevention: from science to implementation</i>	24
Верица Јовановић, <i>Превентивне активности у систему здравствене заштите у Републици Србији</i>	25
Verica Jovanović, <i>Preventive activities in the system of health protection in Republic of Serbia</i>	34
Драган Мицић, Весна Бјеговић-Микановић, <i>Могућности превенције у здравственом систему Србије: проблеми и перспективе</i>	37
Dragan Micić, Vesna Bjegović-Mikanović, <i>Possibilities of prevention in health care system of Serbia: problems and perspectives</i>	55
Радан Џодић, <i>Превентивне активности у систему здравствене заштите у Републици Србији</i>	57
Radan Džodić, <i>Preventive activities in the health care system in the Republic of Serbia</i>	86
Весна Књегинић, <i>Финансирање превентивне здравствене заштите у Републици Србији</i>	87

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ВЕРИЦА ЈОВАНОВИЋ¹

С а ж е т а к. – Здравствена заштита подразумева спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију.

Према англосаксонским ауторима превенција се дефинише као скуп мера на три нивоа: **примарна превенција** – примењује се пре настанка болести, као унапређење и очување здравља, сузбијање и спречавање болести; **секундарна превенција** – рано откривање и благовремено лечење и **терцијерна превенција** – подразумева рехабилитацију. Превентивни програми у Републици Србији из године у годину обогаћени су различитим садржајима у складу са издвојеним приоритетним потребама становништва. Министарство здравља, кроз рад сектора за јавно здравље Министарства здравља одобрава примену програма на националном нивоу и прописује обавезу праћења реализације истих, као и остварења постављених програмских циљева. Програмске активности се финансирају из буџетских средстава Републике Србије. Превентивне активности у систему здравствене заштите у Републици Србији регулише примарна регулатива – кључни закони, Закон о здравственој заштити, Закон о здравственом осигурању, Закон о јавном здрављу, Закон о заштити становништва од заразних болести и други, као и бројни подзаконски акти. У обезбеђивању и спровођењу здравствене заштите у Републици учествују грађани, породица, послодавци, образовне и друге установе, хуманитарне, верске, спортске и друге организације, удружења, здравствена служба, организација за здравствено осигурање, као и општине, градови, аутономне покрајине и Република, представници медија уз мултисекторски и интердисциплинарни приступ.

Групе превентивних активности у систему здравствене заштите Републике Србије уобличене су у програмима од општег интереса и спроводи их и/или њима координира мрежа института/завода за јавно здравље. Институт за јавно здраве Србије „Др Милан Јовановић Батут“ и мрежа института и завода за јавно здравље има за циљ да планира, спроводи, прати и евалуира активности јавног здравља, координира, усклађује и стручно повезује рад учесника у систему јавног здравља.

Кључне речи: превентивне активности, здравље, здравствена заштита

Здравствена заштита је скуп мера превенције, лечења и праћења болести и повреда коју спроводе медицински радници, здравствени радници и други професионалци. Здравствена заштита обухвата спровођење мера за очување

¹ Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“

и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Систем здравствене заштите регулише следећа законска регулатива:

1. **Закон о здравственој заштити** („Службени гласник РС”, бр. 107, 2005 са допунама и изменама) којим се уређује систем здравствене заштите, организација здравствене службе, подстичу и дефинишу оквири за друштвену бригу за здравље становништва и остварење општег интереса у здравственој заштити, дефинишу права и обавезе пацијената.

2. **Закон о јавном здрављу** („Службени гласник РС”, бр. 15, 2016) којим се уређује остваривање јавног интереса, стварањем услова за очување и унапређење здравља становништва путем свеобухватних активности друштва усмерених на очување физичког и психичког здравља становништва, очување животне и радне околине, спречавање настанка и утицаја фактора ризика за настанак поремећаја здравља, болести и повреда, начин и поступак, као и услови за организацију и спровођење јавног здравља.

3. **Закон о заштити становништва од заразних болести** („Службени гласник РС”, бр. 125/04 и 36/15) којим се уређује заштита становништва од заразних болести, одређују заразне болести које угрожавају здравље становништва Републике Србије чије је спречавање и сузбијање од општег интереса за Републику Србију (у даљем тексту: заразне болести), мере за заштиту становништва од тих болести, начин њиховог спровођења и обезбеђивање средстава за њихово спровођење, вршење надзора над извршавањем овог закона, као и друга питања од значаја за заштиту становништва од заразних болести.

4. **Закон о здравственом осигурању Републике Србије** са изменама и допунама („Службени гласник РС”, бр. 107/2005). Овим законом уређују се права из обавезног здравственог осигурања запослених и других грађана обухваћених обавезним здравственим осигурањем, организација и финансирање обавезног здравственог осигурања, добровољно здравствено осигурање и друга питања од значаја за систем здравственог осигурања.

Превентивне активности у систему здравствене заштите у Републици Србији додатно регулишу следећи прописи:

- Уредба о Плану мреже здравствених установа Републике Србије са изменама и допунама;
- Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе;
- Правилник о условима и начину унутрашње организације здравствених установа;

- Правилник о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите;
- Правилник о имунизацији и начину заштите лековима са програмом имунизације.

Стратешки и оперативни документи у спровођењу политике за реализацију превентивних програма који обезбеђују што потпунију реализацију и стандард права осигураних лица (садржај и обим) су:

- План здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за одређену годину за Републику Србију;
- Уредба о националном програму здравствене заштите жена, деце и омладине;
- Национални програми превенције и други.

НОСИОЦИ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

У обезбеђивању и спровођењу здравствене заштите у Републици учествују грађани, породица, послодавци, образовне и друге установе, хуманитарне, верске, спортске и друге организације, удружења, здравствена служба, организација за здравствено осигурање, као и општине, градови, аутономне покрајине и Република, представници медија уз мултисекторски и интердисциплинарни приступ. Групе превентивних активности у систему здравствене заштите Републике Србије уобичене су у програмима од општег интереса и спроводи их и/или њима координира мрежа института/завода за јавно здравље. Мрежа института и завода за јавно здравље има за циљ да планира, спроводи, прати и евалуира активности јавног здравља, координира, усклађује и стручно повезује рад учесника у систему јавног здравља. Активности се спровode путем програма у сарадњи са учесницима у јавном здрављу. У спровођењу јавног здравља активно учествују: органи државне управе Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, здравствена служба, образовне установе и институције, средства јавног информисања, породица, грађани итд.

ПОЉА ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

За праћење и анализу здравственог стања становништва и рада и ефеката здравствене службе потребно је обезбедити податке о здравственом стању становништва, неопходно је редовно ажурирање база података о обољењима и стањима и раду у стационарним и ванболничким здравственим

установама, као и о порођајима, прекидима трудноће и умрлима. Такође, за ефикасно праћење и евалуацију ефеката програма неопходно је обезбедити развој здравственог информационог система (ресурсне базе података), као и ажурирање база података о организационој структури, кадровима и опреми у здравственим установама.

Промоција здравља подразумева координацију, планирање, организацију и спровођење активности промоције здравља, које су посебно усмерене на осетљиве групације становништва (труднице, мала и предшколска деца, школска деца, лица старија од 65 година живота и особе са инвалидитетом). Основни циљ промоције здравља је унапређење здравља опште популације или посебних групација становништва, као и координација и јачање капацитета и здравствено-промотивних активности примарне здравствене заштите. Такође, промоција здравља подразумева праћење спровођења здравствено-васпитног рада у области промоције здравља, спречавања заразних болести у установама примарне здравствене заштите, као и обилазак здравог и оболелог становништва од стране поливалентне патронажне службе. Све активности спроводе се према Календару здравља.

Превенција и контрола заразних болести (укључујући и подршку националном програму имунизације) има за циљ унапређење здравља становништва у области заразних болести, као и превенцију и контролу заразних болести кроз спровођење епидемиолошког надзора, систематско прикупљање, обједињавање, анализирање, тумачење и размењивање података прикупљених у оквиру епидемиолошког надзора над заразним болестима; ажурирање електронских база података (епидемија заразних болести, грозница Западног Нила, хеморагијска грозница са бубрежним синдромом, грип); континуирано праћење актуелне епидемиолошке ситуације у Републици Србији и у свету.

Превенција и контрола водећих хроничних незаразних обољења има за циљ: унапређење здравља и контролу хроничних незаразних болести, као и вођење регистара (малигних обољења, за акутни коронарни синдром, за дијабетес, за болести крвних судова мозга, деце са сметњама у развоју, ретких болести, хроничне бубрежне инсуфицијенције); израду извештаја на окружном/републичком нивоу; предлагање мера за унапређење здравља у складу са епидемиолошком ситуацијом и здравственим потребама.

Организовани програми скрининга рака имају за циљ организацију, реализацију, праћење и евалуацију програма организованих скрининга рака за три малигне болести (карцинома дојке, грлића материце и дебелог црева), као и унапређење здравља становништва Републике Србије.

Праћење фактора ризика у животној средини има за циљ успостављање здраве животне средине, као и обезбеђивање квалитетних података о води, храни, предметима опште употребе, ваздуху и објектима од хигијенско-епидемиолошког значаја, кроз ажурирање електронских база података о микробиолошкој и физичко-хемијској исправности воде за пиће, површинских

вода и вода из јавних базена, исправности хране и предмета опште употребе о присуству загађујућих материја у ваздуху, о квалитету отпадних вода из индустријских објеката, као и о објектима од хигијенско-епидемиолошког значаја.

Микробиологија јавног здравља има за циљ да успостави одржив рад и развој националних референтних лабораторија, као и да омогући побољшање лабораторијског система за рано откривање, идентификовање узрочника и надзор над антимикуробном резистенцијом из домена референтности кроз анализу изолата (хумани, храна, вода) *Salmonella*, *Shigella*, *Vibrio cholerae* и *Yersinia enterocolitica*, произведен дијагностикум за типизацију *Salmonella*, *Shigella*, *Vibrio cholerae* и *Yersinia enterocolitica*, одржавање култура микроорганизама из колекције, као и спољну контролу квалитета рада (WHO GFN/EQAS, ECDC/FWD/EQA-AST и ECDC/EQA/PFGE).

Координација активности на пољу HIV/AIDS-а, полно преносивих инфекција, вирусних хепатитиса и туберкулозе има за циљ успешан национални одговор на HIV инфекцију, ППИ и туберкулозу уз спровођење активности израде годишњег акционог плана за спровођење националне стратегије/програма за превенцију и контролу HIV инфекције и других ППИ и вирусних хепатитиса, планирање и координацију израде докумената у складу са Националном стратегијом (протокола, водича и сл.), организацију и координацију кампања усмерених на подизање степена информисаности опште популације и промоцију тестирања на HIV инфекцију и друге ППИ, као и ажурирање базе података. Неопходно је спровођење акција у заједници у циљу подизања свести опште популације.

Спровођење Међународног здравственог правилника (INTERNATIONAL HEALTH REGULATIONS IHR) има за циљ превенцију и сузбијање ризика у јавном здрављу применом мера по јединственим међународним процедурама, као и обезбеђивање система раног упозоравања и брзог реаговања система јавног здравља на међународно ширење болести. Спровођење програма имплементације система комуникације и праћење догађаја у јавном здрављу доприноси бољем спровођењу Међународног здравственог правилника.

Канцеларија за превенцију пушења има за циљ испитивање ризичног понашања у складу са кључним индикатором EMCDDA „истраживања у општој популацији”, очување и унапређење сексуалног и репродуктивног здравља становништва Републике Србије, унапређење програма наставе предмета физичког и здравственог васпитања у основним и средњим школама, као и праћење здравственог стања популације миграната и епидемиолошки надзор.

Организација спремности за кризне и ванредне ситуације има за циљ одржавање спремности за ванредне ситуације и стања, као и спречавање, сузбијање и праћење епидемије, екстремних климатских догађаја и других несрећа и катастрофа, спремност и опремљеност екипа завода/института за јавно здравље у ванредним ситуацијама кроз извештавање о активности екипа у ванредним ситуацијама и стручно-методолошку помоћ здравственим установама у спровођењу акционих планова за ванредна стања.

Праћење квалитета рада здравствених установа, организација и спровођење провере квалитета стручног рада има за циљ унапређење квалитета здравствене заштите, кроз редовне и ванредне спољне провере квалитета стручног рада. Како би се осигурала контрола квалитета потребна је организација и спровођење редовне и ванредне спољне провере квалитета стручног рада здравствене установе и других облика здравствене службе, континуирано праћење показатеља квалитета здравствене заштите, истраживање задовољства запослених у здравственим установама и задовољства корисника пруженом здравственом заштитом и евалуација спроведених спољних провера квалитета стручног рада.

Превентивне услуге у примарној здравственој заштити пружа дом здравља кроз спровођење активности у промоцији здравља, здравствено-васпитном раду, превенцији и раном откривању ризика и обољења, кроз превентивне и контролне прегледе, скрининг, обавезну имунизацију, имунопрофилаксу и хемопрофилаксу према клиничким и епидемиолошким индикацијама и путем рада патронажне службе.

Превентивни прегледи планирани су према популационим групама, а спроводе се код деце до навршених шест година живота, школске деце и омладине од седам до 19 година живота, код жена у генеративном периоду, трудноћи и код планирања породице и порођаја, код одраслих изнад 20 година живота и одређених рањивих категорија одраслих осигураних лица оба пола (превентивни прегледи и скрининг дијагностика малигних болести, фактора ризика за кардиоваскуларне болести и депресије), превентивни прегледи дијабетеса типа 2, превентивна стоматолошка здравствена заштита.

Превентивне мере и активности на секундарном и терцијарном нивоу приоритетно се планирају за новорођенчад, жене у репродуктивном периоду (15–49) у вези са трудноћом и порођајем.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ И ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Према последњем попису из 2011. године, број становника у Републици Србији је око 7.200.000 становника, приближно броју становника из 1971. године, а мање него 2002. године, када је износио око 7.800.000 становника. Према подацима Републичког завода за статистику број становника у Републици Србији на дан 1. 1. 2017. године износио је 7.040.272 становника. Очекивано трајање живота у Србији је 75,5 година, нешто више него у Бугарској и Румунији, на нивоу Македоније, али је за преко осам година мање него у Шпанији, Швајцарској и Италији. Стопа опште смртности (на 1000 становника) у 2016. години уједначена је и износи 14,3, док је природни прираштај смањен и износи -5,1 на 1000 становника.

ЦИЉЕВИ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Спровођење превентивних активности има за циљ: очување и унапређење здравља, откривање и сузбијање фактора ризика за настанак обољења, стицање знања и навика о здравом начину живота; спречавање, сузбијање и рано откривање болести; правовремену дијагностику, благовремено лечење, рехабилитацију оболелих и повређених; информације које су становништву или појединцу потребне за одговорно поступање и за остваривање права на здравље, континуирану едукацију кадра.

Унапређење превентивних активности и здравствене заштите има за циљ мултисекторски и интердисциплинарни приступ у деловању, реализацију истраживања и мерења здравственог стања и понашања у популацији (од значаја за здравствену и популациону политику), усвајање иновираних стратегија, акционих планова и издвајање приоритетних програма од државног интереса за унапређење и очување здравља евалуацијом реализованих програма, унапређење здравственог система и здравственог стања становништва.

Циљеви здравствене заштите су и заштита и унапређење здравља становништва; повећање очекиваног трајања живота и смањење смртности; повећање броја година живота без болести и/или инвалидности; осигуравање највишег могућег нивоа физичког и психичког здравља целокупне популације уз бригу за побољшање квалитета живота.

Здравље појединаца се феноменолошки и концептуално разликује од здравља друштвених група или целокупног становништва. Процена здравља појединца утврђује се клиничким приступом у мерењу здравља, док процена здравља популационих група или целокупног становништва захтева јавноздравствени приступ у процени/мерењу здравственог стања (једна од основних јавноздравствених функција).

Стога је јавно здравље наука и уметност превенције болести, продужавања живота и унапређења здравља кроз организоване напоре друштва и систем здравствене заштите.

ЗАКЉУЧАК

Здравствена заштита представља организовану и свеобухватну делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши ниво очувања здравља становништва и друштва у целини.

Здравствена заштита подразумева спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију.

Према англосаксонским ауторима превенција се дефинише као скуп мера на три нивоа: **примарна превенција** – примењује се пре настанка болести, као унапређење и очување здравља, сузбијање и спречавање болести; **секундарна превенција** – рано откривање и благовремено лечење и **терцијерна превенција** – подразумева рехабилитацију.

Најзначајније мере примарне превенције (неспецифичне мере) су: одржавање опште личне хигијене, правилна исхрана, исправна вода за пиће и адекватно водоснабдевање, унапређење физичке активности, заштита животне средине, лични и друштвени стандард, избегавање ризичног понашања, образовање, здравствено васпитање, здрави стилови живота, имунизација, дезинфекција, дезинсекција и други.

Рано откривање болести или скрининг је секундарна превенција. Вредновање скрининг теста, односно теста за рано откривање, веома је важан аспект ове активности у систему здравствене заштите. Скрининг тест служи искључиво да одреди вероватноћу присуства обољења – он у највећем броју случајева нема дијагностичку вредност. Зато је важно да се све особе са позитивном вредношћу скрининг теста подвргну исцрпном дијагностичком поступку.

Терцијерна превенција је рехабилитација. Рехабилитација је примена свих расположивих мера на смањење последица обољења, као и недостатака и неспособности, укључујући и социјалну интеграцију. Поред оспособљавања особа за адаптацију на услове живота у средини у којој живе, веома је важно припремање шире заједнице за њихову социјалну интеграцију. Зато је неопходно да особе са проблемима, њихове породице и заједница у којима живе буду укључене у планирање, и имплементацију свих неопходних услуга повезаних са њиховом рехабилитацијом.

Савремена здравствена заштита у Републици Србији у домену превентивних активности подразумева заступљеност сва три нивоа превенције.

Превентивни програми у Републици Србији из године у годину обогаћени су различитим садржајима у складу са издвојеним приоритетним потребама становништва. Министарство здравља, кроз рад сектора за јавно здравље Министарства здравља одобрава примену програма на националном нивоу и прописује обавезу праћења реализације истих, као и остварења постављених програмских циљева. Програмске активности се финансирају из буџетских средстава Републике Србије. Евалуација спроведених програма представља предуслов за дефинисање модификације или иновације програма, укидање неефикасних и увођење нових, у складу са потребама друштва и јавноздравствених приоритета.

ЛИТЕРАТУРА

- Закон о здравственој заштити Републике Србије, Службени гласник РС, бр. 107/2005, 72/2005, 72/2009, 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013, 93/2014, 96/2015, 106/2015, 2015.
- Закон о јавном здрављу, Службени гласник РС бр. 15, 2016.
- Закон о здравственом осигурању Републике Србије, Службени гласник РС бр. 107/2005.
- World Health Organization, *Health in All Policies*, training manual. Geneva (CH): WHO; 2015.
- Council of the European Union, *Council conclusions on Health in All Policies (HiAP)*, Proceedings of the 2767th Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council meeting, Brussels, 30 November and 1 December 2006 [cited 4 August 2017]. Available from: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lisa/91929.pdf.
- Council of the European Union, *Council conclusions on Health in All Policies (HiAP)*, Proceedings of the 2767th Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council meeting, Brussels, 30 November and 1 December 2006 [cited 4 August 2017]. Available from: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lisa/91929.pdf.
- Kickbusch I, Gleicher D., *Governance for health in the 21st century*, Copenhagen (DK): WHO Regional Office for Europe, 2012.
- Kickbusch I, Gleicher D., *Governance for health in the 21st century*, Copenhagen (DK): WHO Regional Office for Europe, 2012.

Verica Jovanović

PREVENTIVE ACTIVITIES IN THE HEALTH CARE SYSTEM IN THE REPUBLIC OF SERBIA

S u m m a r y

Health care implies the implementation of measures for the preservation and improvement of the health of citizens, prevention, suppression and early detection of diseases, injuries and other health disorders and timely and effective treatment and rehabilitation.

According to Anglo-Saxon authors, prevention is defined as a set of measures consisting of three levels: **Primary prevention** – applied before the onset of the disease, and includes promotion and preservation of health, suppression and prevention of disease; **Secondary prevention** – early detection and timely treatment, and **Tertiary prevention** which implies rehabilitation.

Preventive activities in the health care system in the Republic of Serbia are regulated by the primary legislation - key laws, the Health Care Law, the Health Insurance Law, the Public Health Law, the Law on the Protection of Population from Communicable Diseases and others, as well as numerous by-laws.

Citizens, families, employers, educational and other institutions, humanitarian, religious, sports and other organizations, associations, health services, health insurance organizations, as well as municipalities, cities, autonomous provinces and the Republic, as well as the media representatives with multi sectoral and interdisciplinary approach, participate in the provision and implementation of health care in the Republic.

Groups of preventive activities in the health care system of the Republic of Serbia are shaped in programs of general interest and implemented and / or coordinated by a network of institutes / public health institutes. The aim and goal of the Institute of Public Health of Serbia “Dr. Milan Jovanović Batut” and the network of public health institutes, is to plan, implement, monitor and evaluate public health activities, coordinate, harmonize and expertly link the work of participants in the public health system.

The implementation of preventive activities aims at preserving and improving health, discovering and suppressing the risk factors for the emergence of diseases, acquiring knowledge and habits of a healthy lifestyle; prevention, suppression and early detection of diseases; timely diagnosis, timely treatment, rehabilitation of the sick and injured; information that the population or an individual needs for responsible behavior and for the exercise of the right to health, continuous education of personnel.

Health care represents an organized and comprehensive activity of society with the basic goal of achieving the highest level of the population's health preservation, and the society as a whole.

Preventive programs in the Republic of Serbia from year to year are enriched with different contents in accordance with the priority needs of the population.

The Ministry of Health, through the work of the public health sector of the Ministry of Health, approves the application of the program at the national level and prescribes the obligation to monitor the realization of the same, as well as the realization of the assigned program goals. Program activities are financed from the budget funds of the Republic of Serbia.

Evaluation of implemented programs is a prerequisite for defining modification or program innovation, discontinuing ineffective and introducing new ones, in accordance with the needs of society and public health priorities.